

מבצע מוסקיטר

מאת אבינעם מיסניקוב

מבצע מוסקיטר-או משבר סואץ, או מבצע סואץ, היה קשור במבצע סיני והיה כעין המשך שלו. על מבצע סיני ועל מבצע מוסקיטר נכתב רבות. מאמר זה מביא את הרקע למבצע מוסקיטר, את יחסי הכוחות ואת מהלך המבצע, תוך התרכזות בפעילות האוירית שהיתה בו.

רקע:

שורשיו של המבצע בפרט, ושל מבצע קדש בכלל, נעוצים בנסיגתן של אר"ה"ב, בריטניה והבנק העולמי מיולי 1956, מהצעתן למתן מענק לממשלת מצרים כדי לעזור לה בהקמת סכר אסואן, וזאת בגלל הכרתה של מצרים בממשלת סין. בעקבות זאת, בתאריך 26.7.1956, כשישה שבועות לאחר שעזב אחרון החיילים הבריטיים את אדמת מצרים, הלאים נשיא מצרים נאצר את תעלת סואץ, וסגר את מיצרי טירן. לפעולות אלה היו השלכות על מעבר מיכליות הנפט מהמזרח התיכון לאירופה, על הגישה של בריטניה למקומות שהיה לה בהם אינטרס ממזרח ומדרום לתעלה, וגם על כניסת אוניות למפרץ אילת. בנוסף, חתמה מצרים ב-25 לאוקטובר על הסכם הגנה משותף עם סוריה וירדן (קע"מ) שבמסגרתו ניתנה לנאצר האפשרות לשלוט על צבאות שלושת המדינות.

מבצע סיני ומבצע מוסקיטר במשימות נוספות. כן הועברו לישראל משלוחי נשק רבים, ובתוכם עוד 23 מטוסי מיסטר ו-12 מטוסי אורגן ישרות מחיל האויר הצרפתי. חיל האויר הצרפתי גם השאיל לח"א מטוסי דגלס C-47A דקוטה שהועברו לארץ בטיסה במבצע שנקרא "מבצע אביבה".

חיל האויר המלכותי הבריטי פרס כ-30 טייסות קרב, תקיפה, הפצצה ותוב"ל להבסיס ח"א המלכותי האל פאר שנמצא בלוקה, בירת האי מלטה, ובבסיסי ח"א המלכותי באקרופוליס ובניקוסיה שבקפריסין. חיל האויר המלכותי לקח עליו סיכונים גדולים בפריסה זו. היו לו בעיות בתיאום ובתקשורת, הצפיפות בבסיסים שסיכנה את המטוסים במקרה של תקיפה מהאויר (שבדיעבד לא קרתה), מערכות הבקרה והדיווח לא היו מתאימות למרות מאמץ של הרגע האחרון בניסיון לשפרן, מטוסי הונום היו מיושנים והטווח שלהם לא איפשר להם זמן שהייה ממושך מעל למטרות, טייסות מפציצי הוליאנט החדשים רק החלו בתכנית אימונים ולמטוסים רבים לא הורכב ציוד הניווט וההפצצה הנדרש, וכן כוונות ההפצצה האופטיות. מפציצי הקנברה היו מתאימים לפעולה במזג אויר אירופאי, ציוד הניווט שלהם לא התאים למזרח התיכון, ובנוסף על כל זה, לכח המשימה ניתנו רק 10 שעות להתכונן למבצע לפני שעת האפס.

חיל הים המלכותי השיט לאיזור החל מ-30.10.1956 את נושאות המטוסים איגל, אלביון ובולווארק ועליהן כ-13 טייסות מטוסי תקיפה, מטוסי נצ"ל והתרעה מוקדמת, את האניות תיסאוס ואוושן שעליהן נחתים ומסוקים לתובלת כוחות, ועוד 13 משחתות, 6 פריגטות, 5 סיירות, 5 צוללות ועוד 60 אוניות מסוגים שונים.

במזרח הים התיכון היה נוכח גם כוח ימי-אוירי נוסף. זו היתה קבוצת קרב של הצי השישי של חיל הים האמריקאי שהתרכזה סביב נושאות המטוסים "קורל סיי" ו"ראנדולף". האמריקאים ידעו על ריכוז הכוחות הימיים הצרפתיים והבריטיים אך לא גילו זאת לאיש וכן לא התערבו ישירות במבצע אלא צפו בו מרחוק ברם, ניסו לפעמים להפריע.

מבצע סיני

המתקפה הישראלית החלה בתאריך 29 לאוקטובר 1956 ותוארה כפעולת תגמול על התקפות הפדאיון שבאו מגבול מצרים. בשעה 17:30 הוצנחו צנחני גדוד 890 של הצנחנים מגובה 700 רגל ע"י מטוסי דקוטה של טייסת 103 במעבר המיתלה. במקביל עברה חטיבה 202 של הצנחנים את גבול מצרים במטרה לחבור עם גדוד 890 במיתלה שכבר ספג אבידות כתוצאה מתקיפות אויר מצריות. לפי ההסכם המשולש, היו בריטניה וצרפת אמורות להגיש למחרת את האולטימטום הקורא למצרים וישראל להתרחק משני עברי תעלת סואץ. כולם ציפו שמנהיג מצרים נאצר ידחה אותן, ובכך תהיה לברי"טים ולצרפתים עילה לכבוש את התעלה, בעוד שמהכוון השני צה"ל פותח במתקפה גדולה יותר ובכך מושך כוחות מצריים לסיני.

בערב של ה-30.10.1956, התקבלה החלטה במועצת הביטחון של האו"ם ביוזמת ארה"ב, הקוראת לנסיגה מידית של ישראל מסיני. ממשלות צרפת ובריטניה הטילו וטו על ההחלטה, ורק למחרת הוציאו את האולטימטום לשני הצדדים להפסקת פעולות האיבה תוך 12 שעות. על הצדדים היה להשיג את כוחותיהם מעמדותיהם בתעלת סואץ 10 מייל מזרחה (ישראל) ועשרה מייל מערבה (מצרים). בנוסף, נדרשה ממשלת מצרים לאפשר לכוחות בריטיים וצרפתיים להיות מוצבים בערים פורט סעיד, איסמעיליה וסואץ כדי לאבטח את הספינות העוברות בתעלת סואץ. ממשלת ישראל קיבלה את האולטימטום אך ממשלת מצרים דחתה אותו לאלתר. צה"ל כבש את קסיימה ואת ראס א נקב, והמצרים העבירו 3 חטיבות מגזרת התעלה לצפון סיני. הבריטים והצרפתים דחו את מתן האולטימטום כדי שהמצרים יסתבכו עוד יותר בלחימה עם צה"ל ובכך יקלו על כוחות הפל"ש הבריטיים-צרפתיים. לבסוף השלים צה"ל את כיבוש סיני ורצועת עזה, הגיע כמתוכנן אל מרחק 16 ק"מ מהתעלה ונעצר שם ב-5 לנובמבר. יחסי

ממשלת צרפת פנתה לממשלת ישראל והציעה תכנית פעולה משותפת יחד עם בריטניה לפתיחת תעלת סואץ. החל מ"מ שנקרא "ועידת סן ז'רמיין" ובו היה שותפים ראש הממשלה דוד בן גוריון, גולדה מאיר, שמעון פרס, משה דיין ומשה כרמל, שבעקבותיו הגיעה משלחת צרפתית ששהתה בארץ בין 1-3 לאוקטובר ובדקה את כשירות צה"ל לקראת שלוש אופציות:

- פעולה בריטית-צרפתית והתערבות ישראלית בשלב מאוחר יותר.
- פעולה צרפתית ישראלית ללא הבריטים כשהצרפתים פועלים מקפרי"סין.
- פעולה ישראלית צרפתית ושימוש בבסיסים ישראלים במקום בקפרי"סין.

לבסוף נחתמו שני הסכמים: הראשון בין ממשלות צרפת בריטניה וישראל, ובו תוכנית להתקפה ישראלית על הכוחות המצריים שהוכנסו לסיני, ולאחר מכן אולטימטום בריטי-צרפתי שקורא לצדדים לסגת מאיזור תעלת סואץ. ההסכם השני היה הסכם הגנה בין צרפת לישראל ובו הבטיחו הצרפתים להגן על ישראל במקרה של התקפת אויר מצרית.

ההכנות האויריות

בתאריך 23 באוקטובר 1956 נחתו בבסיס חיל האויר המלכותי באקרופוליס שבקפריסין 60 מטוסי F-84F מטייסות EC.1/3, EC.2/3, EC.3/3 של כנף הקרב השלישית מבסיס ריימס, וכן כוח נוסף של 16 מטוסים מדגם הצילום RF-84F שכונה ER.4/33 והורכב ממטוסים מטייסות שונות. 18 מטוסים נוספים מטייסות EC.1/1, EC.2/1, EC.3/1 של כנף הקרב מס' 1 מבסיס סיינט דיוזיאר הגיעו לישראל דרך קפריסין ונחתו בש"ת לוד. נצבעו עליהם סימלי חיל האויר הישראלי וכן פסי זיהוי בצהוב-שחור שנועדו לזהות את המטוסים הישראליים, הבריטיים והצרפתיים. כן קיבל הכוח מספר טייסת בחיל האויר וסומן טייסת 200. צוות הקרקע וציוד פריסה הגיעו ללוד במ"טוסי נורד נוראטלס.

הצי הצרפתי השיט לאיזור בתאריך 27 באוקטובר מבסיסו בקייפ בון בא"לגיריה, כח משימה שכלל 2 נושאות מטוסים, את אניית הקרב רישליו ועוד כ-20 אניות מסוגים שונים.

לישראל הגיעו באותו היום גם 18 מטוסי דאסו מיסטר 4 מטייסות EC.1/2 EC.2/2, EC.3/2, מלהק הקרב השני מבסיס דיוז'ון, שנחתו ברמת דוד, סומ"נו גם הם בסימלי ח"א הישראלי נצבעו בפסי הזיהוי, והטייסת סומנה 199. כן הגיעו לארץ טייסי קרב צרפתיים שהיו אמורים להטיס מטוסי מיסטר של חיל האויר בשעת חירום מפני שלחיל לא היו מספיק טייסי מיסטר מאו"מנים. הם סומנו טייסת 201. מפקד חיל המשלוח הצרפתי בישראל היה קו"לונל פרדריוז, ומפקד הכוח האוירי (טייסת "199" ו-"200") היה קומננדנט פרסבאל. תפקידו הרשמי של הכח היה להגן על שמי ישראל מפני חדירות של מפציצי איליושין 28 מצריים, אך כפי שנראה בהמשך, עסק הכח בזמן

יחסי הכוחות האוויריים ערב מבצע מוסקיטור

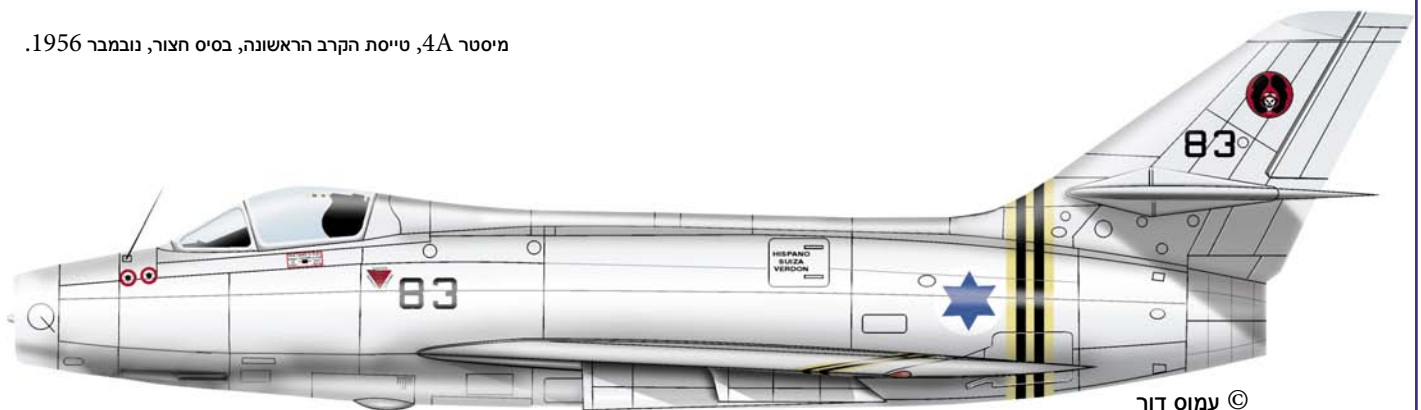
חיל האוויר הישראלי

כמות	סוג המטוס	דגם המטוס	בסיס	טייסת
2	הפצה	B-17	רמת דוד	69 (מילואים)
15	קישור	פיפר	שדה דב, ב"ש, אילת	100
16	קרב	מיסטר	חצור	101
19	תובלה	נורד, דקוטה	תל-נוף	103
13	תקיפה	מוסטאנג	רמת-דוד	105
13	תקיפה/סיור	מוסקיטו	רמת-דוד	110 (מילואים)
22	קרב	אוראגאן	חצור	113
5	אימון/צילום	מטאור/מוסקיטו	תל-נוף	115
16	תקיפה	מוסטאנג	תל-נוף	116
11	קרב/סיור	F.8/ מטאור FR.9	תל-נוף	117
	קרב לילה	מטאור NF.13	רמת-דוד	119
17	אימון/תקיפה	הרווארד	שדה תימן	140
	אימון/קישור	סטירמן	רמלה	147
*18	קרב	מיסטר 4	רמת-דוד	199
**18	קרב	F-84F	לוד	200
***12	קרב	מיסטר 4	רמת-דוד	201

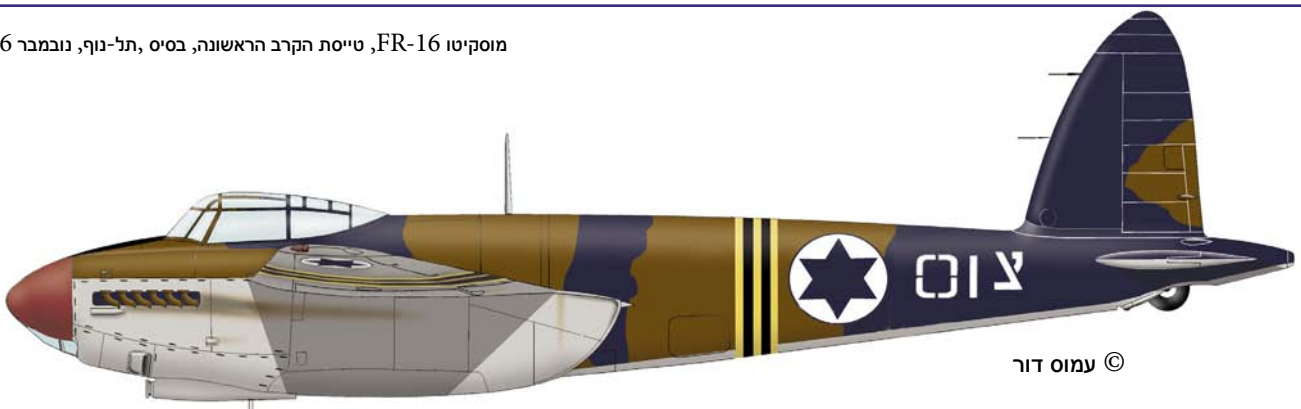
* מטוסים מטייסות חיל האוויר הצרפתי EC.1/2 Cigone, EC.2/2 Cote d'Or, EC.3/2 Alsace מלהק הקרב השני מבסיס דיז'ון בפקודו של קומנדנט סן-מרטין.
** מטוסים מטייסות חיל האוויר הצרפתי EC.1/1 Corse, EC.2/1 Morvan, EC.3/1 Argonne מבסיס סיינט דיז'יר.

מיסטר 4A, טייסת הקרב הראשונה, בסיס חצור, נובמבר 1956.

© עמוס דור

מוסקיטו FR-16, טייסת הקרב הראשונה, בסיס תל-נוף, נובמבר 1956.

© עמוס דור

חיל האוויר המיצרי

איזור ההגנה המזרחי, המפקדה בבסיס איסמעיליה.

טייסת	בסיס	דגם המטוס	סוג המטוס	כמות
5	פאיד	מטאור F4/F8	קרב	12
20	פאיד	מיג 15	קרב	15
*30	אבו סואר	מיג 15	קרב	15
31	קאספרית	ומפייר FB.52	קרב	18
40	פאיד	ומפייר FB.52	קרב	10
FTU	פאיד	מטאור F4/F8	קרב	14
MIG OTU	כברית	מיג 15UTI	אימון	12-6
IL-28 OTU	לוקסור	איל-28	הפצה	20
	שאלופה			

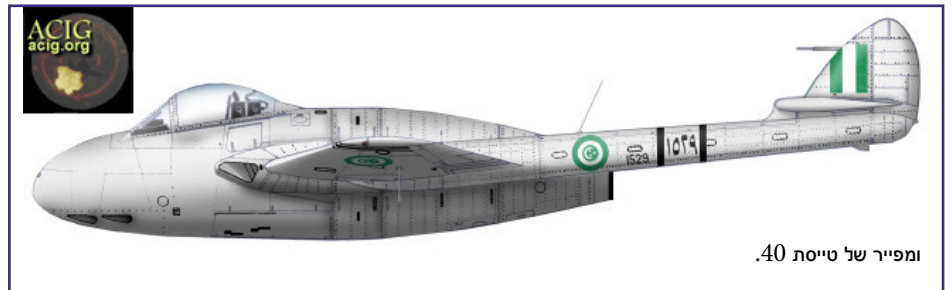
* הטייסת סיימה הסבה למטוסי מיג 15 ועדיין לא היתה מבצעית.

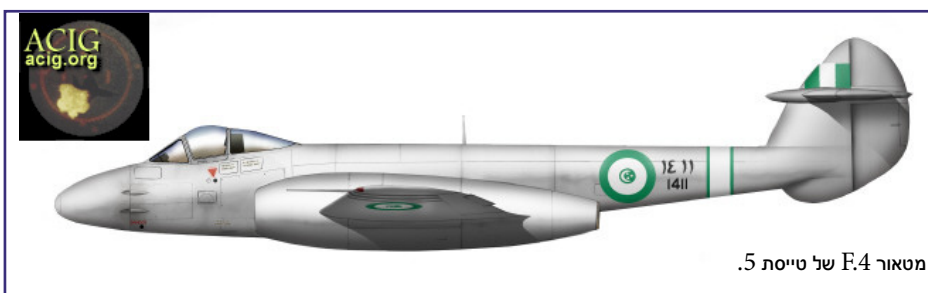
מפציץ איל-28 מצרי, בסיס לוקסור, נובמבר 1956.

מיג 17F טייסת 1. מס, בסיס אל מאזה, קהיר, סוף אוקטובר 1956.

ומפייר של טייסת 40.

מטאור F4 של טייסת 5.

איזור ההגנה המרכזי, המפקדה בבסיס אל-מאזה

כמות	סוג המטוס	דגם המטוס	בסיס	טייסת
15+6	קרב	מיג 15, מיג 17	אל מאזה	1***
18**	קרב	ומפייר FB.52	קהיר מערב	2
20	תובלה	דקוטה	אל מאזה	3
לא ידוע	קישור	ביצ'קרפט וא-חרים	דחלייה	4
20	תובלה	C-46 קומנדו	אל מאזה	7
12	הפצה	איל-28	אינשאס	8
17	הפצה	איל-28	אינשאס	9
5	קרב לילה	מטאור NF.13	אל מאזה	10
20	תובלה	איל-14	אל מאזה	11

** לטייסת זו היו עוד 12 מטוסים באחסנה, והחזיקה גף של 9 מטוסים בפריסה קבועה בבסיס אל עריש.

*** הטייסת היתה בעיצומה של הסבה למטוסי מיג 17 והיו בה מדריכים סובייטיים.

לחיל האוויר המצרי היו ערב המבצע כ-150 מטוסי טילון מבצעיים ובתוכם 39 מפציצים, וכן 440 טייסים מהם בערך 110 מוסמכים על מיג 15 ואיליושין 28. הצ'כים והרוסים החלו לבנות במצ-רים רשת תחנות מכ"ם ובה לא פחות מ-60 מכשירים ומרכזי הגנה אווירית רבים, שכיסו את המרחב האווירי מעל צפון מצרים. הרשת לא היתה מבצעית עם פרוץ הקרבות.

חיל האוויר המלכותי הבריטי

כמות	סוג המטוס	דגם המטוס	בסיס פריסה	בסיס אם	טייסת
12	קרב	האנטר F.5	אקרוטירי	טנגמר	1
16	תקיפה	ונום FB.4	אקרוטירי	אקרוטירי	6
16	תקיפה	ונום FB.4	אקרוטירי	חורמסקאר, עדן	8
7	הפצה	קנברה B.6	לוקה-טה קאלי	בינברוק	9
8	הפצה	קנברה B.2	ניקוסיה	הונינגטון	10
7	הפצה	קנברה B.6	לוקה-טה קאלי	קונינגסבי	12
7	סיור	קנברה PR.7	אקרוטירי	מלטה	13
8	הפצה	קנברה B.2	ניקוסיה	הונינגטון	15
8	הפצה	קנברה B.2	ניקוסיה	סקאמפטון	18
8	הפצה	קנברה B.2	ניקוסיה	וודינגטון	27
*	תובלה	ואלטה C.1	ניקוסיה	דישפורת'	30
12	קרב	האנטר F.5	אקרוטירי	טנגמר	34
	סיור ימי	שאקלטון MR.2	לוקה-טה קאלי	מלטה	37
	סיור ימי	שאקלטון MR.2	לוקה-טה קאלי	מלטה	38
8	קרב לילה	מטאור NF.13	ניקוסיה	מלטה	39
8	הפצה	קנברה B.2	ניקוסיה	ווייטון	44
	הפצה	קנברה B.2	אקרוטירי (גף)	בנסון	58
10	הפצה	קנברה B.2	ניקוסיה	אפוד	61
**	תובלה	האסטינגס C.1/C.2	ניקוסיה	קפריסין	70
*	תובלה	ואלטה C.1	ניקוסיה	קפריסין	84
**	תובלה	האסטינגס C.1/C.2	ניקוסיה	ליינהאם	99
8	הפצה	קנברה B.6	לוקה/האל פאר	בינברוק	101
7	הפצה	קנברה B.6	לוקה/האל פאר	בינברוק	109

טייסת	בסיס	בסיס פריסה	דגם המטוס	סוג המטוס	כמות
114	חורמאסקר	ניקוסיה	ואלטה C.1	תובלה	*
138	גיידון	לוקה/האל פאר	וליאנט B.1	הפצה	8
139	בינרוק	ניקוסיה	קנברה B.6	הפצה	12
148	מרהאם	לוקה-טה קאלי	וליאנט B.1	הפצה	5
207	מרהאם	לוקה-טה קאלי	וליאנט B.1	הפצה	6
214	אפוד	לוקה-טה קאלי	וליאנט B.1	הפצה	5
249	עמאן, ירדן	אקרטירי	ונום FB.4	תקיפה	15
511	לינהאם	ניקוסיה	האסטינגס C.1/C.2	תובלה	**

* לטייסות 30, 84 ו-114 היו בסה"כ 20 מטוסים.
 ** לטייסות 70, 99 ו-511 היו בסה"כ 14 מטוסים.

כן הגיעו לאיזור היחידות הבאות:

1. יחידת אחזקה 109
2. גף שירות לטיסות העברה. פרס לניקוסיה והיה אחראי לתדלוק ותיקון מטוסי ח"א המלכותי שהגיעו לאזור וכן מטוסי תובלה אזרחיים שגויסו למבצע.
3. טייסת הנדסת שדות תעופה מס' 5001 – קצין, נגד ו-3 חוגרים נשלחו לש"ת אל-ג'מיל לתיקון מכתשי פצצות ולבצע תיקוני מסלול זמניים.
4. טייסת אבטחה מס' 48 – קיבלה את אבטחת שדה אל ג'מיל ב-6.11.1956 מידי רגימנט הצנחנים הבריטי שכבשו. היחידה העבירה את השליטה בשדה לידי האו"ם ב-22 לנובמבר וחזרה לבריטניה.
5. להק אחזקה של ח"א המלכותי-מוקם בניקוסיה, הורכב ממכונאים מהבסיסים ליינהאם וקולרן שתיחזקו את מטוסי האסטינגס שהובילו את הצנחנים למבצע.
6. מרכז הביון והסיור האווירי המשותף (JARIC) היה ממוקם בבסיס ח"א המלכותי אפיסקופי והיה אחראי לפיתוח תצלומי אויר במעבדות ניידות (MFPU).

קנברה B.2 של טייסת 10 של ח"א המלכותי, ניקוסיה, מבצע סואץ.

חיל הים המלכותי הבריטי

סוג המטוס	דגם המטוס	טייסת	האניה/אות זיהוי
נצ"ל	וויברן S.4	830	איגל (J)
תקיפה	סי וגום FAW.21	892	
תקיפה	סי וגום FAW.21	893	
תקיפה	סי הוק FGA.6	897	
תקיפה	סי הוק FGA.6	899	
התראה מוקדמת	סקייריידר AEW.1	849 גף A	
מסוק חיפוש והצלה	ווירלווינד HAR.3	גף חו"ה	
תקיפה	סי הוק FGA.4	800	אלביון (Z)
תקיפה	סי הוק FB.3	802	
תקיפה	סי וגום FAW.21	809	
התראה מוקדמת	סקייריידר AEW.1	849 גף C	
מסוק חיפוש והצלה	ווירלווינד HAR.3	גף חו"ה	
תקיפה	סי הוק FGA.6	804	בולווארק (B)
תקיפה	סי הוק FGA.6	810	
תקיפה	סי הוק FB.3	895	
נגד צוללות	אוונג'ר AS.5	גף אניה	
מסוק חיפוש והצלה	דרגונפליי HR.3	גף חו"ה	
מסוק תובלה	ווירלווינד HAS.22	845NAS	ת'סאוס
מסוק תובלה	ווירלווינד HAR.2	JHU	אושן
מסוק תובלה	סיקמור HC.14		

בסך הכל היו מוצבים על שלושת נושאות המטוסים 163 מטוסי קרב מהם 117 מדגם סיהוק, סי-ונום ו-וויברן.

נושאת המטוסים בולווארק-הצי המלכותי הבריטי.

חיל האוויר הצרפתי

כמות	סוג המטוס	דגם המטוס	בסיס פריסה	בסיס אם	טייסת
18	תקיפה	F-84F	אקרוטירי	ריימס	EC1/3 Navarre
18	תקיפה	F-84F	אקרוטירי	ריימס	EC 3/3 Ardennes
10	סיור/צילום	F-84F	אקרוטירי		***ER 4/33
**6	תקיפה	F-84F	אקרוטירי	ריימס	EC 2/3 Champagne
**5	תקיפה	F-84F	אקרוטירי	קוגנאק	Er 2/33 Savoie
*	תובלה	נוראטלס	טיימבו	אלג'יר	ET 1/61 Touraine
*	תובלה	נוראטלס	טיימבו	אלג'יר	ET 3/61 Poitou
*	תובלה	נוראטלס	טיימבו	ריימס	ET 1/62 Algerie
*	תובלה	נוראטלס	טיימבו		ET 2/62 Senegal
*	תובלה	נוראטלס	טיימבו	אורלאנס	ET2/63
	תובלה	ברגה 761		אורלאנס	ET 2/64 Anjou
	תובלה	HD-32	טיימבו	מונט דה מרסן	CEAM

* ל-4 טייסות אלה היו בסה"כ 40 מטוסי נוראטלס ו-5 דקוטה.

** מתאריך 31.10.1956

*** טייסת זו הורכבה ממטוסים מטייסת ER1/33 Belfort, מטוסים מטייסת ER3/33 Moselle ו-5 מטוסים מטייסת ER2/33 Savoie.

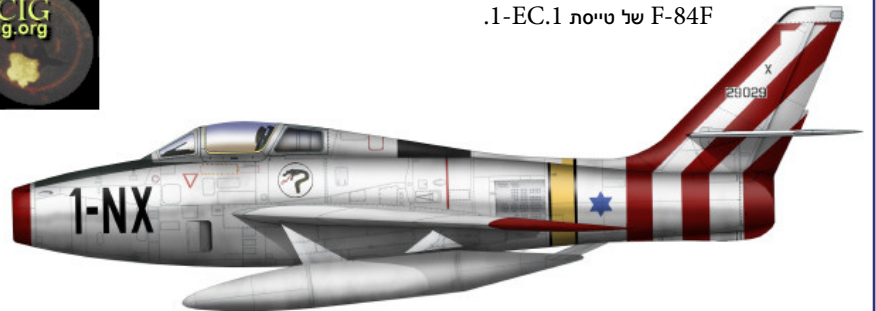
מטוס מיסטר של טייסת EC.2, רמת דוד, אוקטובר-נובמבר 1956.

F-84F של טייסת EC.3.

F-84F של טייסת EC.1.

חימוש מטוס F-84F צרפתי ברקיטות בשדה התעופה לוד.

חיל הים הצרפתי

האניה	סוג האניה	מספר	טייט	דגם המטוס	סוג המטוס	כמות
ארומאנש	נושאת מטוסים דגם CVL	R95	14F	F4U-7 קורסאר	תקיפה	18
ארומאנש			*15F	F4U-7 קורסאר	תקיפה	18
ארומאנש			23S	HUP-2 פדרו	ח"ה	2
לה פאייט	נושאת מטוסים דגם CVL	R96	9F	TBM-3 אוונג'ר	נצ"ל	5
לה פאייט			23S	HUP-2 פדרו	ח"ה	2

* מפקד הטייט: סרן דגרמן

מבצע מוסקיטר מתחיל

הימיים יתקפו את השדות המצריים ממזרח לקהיר, ואילו מטוסי התקיפה היבשתיים את השדות ממערב לקהיר, כל המטוסים סומנו בפסי זיהוי שחורים-צהובים.

התקיפות הראשונות לאותו יום תפסו את חיל האוויר המצרי בהפתעה. חוץ מהמבנה שתקף במיתלה ושהובל ע"י מפקד הטייט אל חינאווי, ועוד כמה מטוסי מיג 15 שירטו את מפציצי הקנברה, לא המריאו מטוסים מצריים ומטוסי התקיפה פעלו באין מפריע. בערך בשעה 6 בבוקר כל המטוסים שחנו בבסיסים קאספרית וכברית הושמדו על הקרקע. לאחר כמה דקות 16 מטוסי סיהוק מטייסות 897 ו-899 מנושאת המטוסים "איגל" פגעו במטוסים בשדה אינשאס ו-12 מטוסי סיהוק מטייסות 804 ו-895 שהמריאו מ"בולווארק" ריקטו וצלפו בשדה קהיר מערב, מטוסי דה הוילנד סי ונונס של טייסת 809 מנושאת המטוסים "אלביון" תקפו את אל-מאזה ולאחריו הם הגיעו מטוסי הסיהוק מטייסת 810 מ"בולווארק" שריקטו את קהיר מערב.

עד שעה 08:45 ביצעו מטוסי התקיפה היבשתיים של ח"ה המלכותי ומטוסי חיל הים הצרפתי 58 גיחות שבהן תקפו את אבו סואיר, גשר פרידן, כברית, פאיד וקספרית, ולאחר מכן שוב את אל מאזה. מטוסי גל התקיפה השני הגיעו בין השעות 09:30-13:30 ופגעו לא רק במטוסים החונים, אלא גם במתקנים, מוסכים וריכוזי תחמושת. מטוסי חיל הים המלכותי פגעו בדחליה ובשנית בקהיר מערב.

עם סיום גל התקיפה השני הושמדו על הקרקע כ-40% ממטוסי ח"ה המצרי, ובגל התקיפה השלישי שנמשך בין 13:30 ל-17:00 בוצעו 187 גיחות ע"י מטוסי ח"ה המלכותי והצי הצרפתי, ועוד כ-200 גיחות ע"י מטוסי התקיפה של חיל הים המלכותי. טייסי הקרב טענו להשמדה של לפחות 2 מטוסי מיג 15 רק בשדה אל מאזה, טענה שאושרה ע"י מטוסי הצילום הבריטיים והצי רפטיים שנשלחו לאיזור לפנות ערב. חיל האוויר המצרי פעל מאד לאט, ורק בשעות אחר הצהריים החל למלט את מטוסי לבסיסים באיזור דלתת הנילוס, לדרום מצרים, לסוריה ולסעודיה. בסך הכל הושמדו בתקיפות אותו יום כ-100 מטוסי קרב ומפציצים מצריים על הקרקע. בשעות הלילה, החלו המצרים לפנות מפציצי IL-28 לסוריה ואחד מהם יורט ע"י מטוס מטאור NF-13 של טייסת העטלף של חיל האוויר שזיהה אותו בטעות כמפציץ קנברה בריטי.

לטייסים הבריטים והצרפתיים לא היתה הזדמנות להתעמת עם טייסי מצריים בקרבות אויר, אך הם הופרעו במלאכתם ע"י מטוסי הצי השישי. מטוסי נורת' אמריקן פיורי אמריקאיים חדרו לפחות פעמיים אל תוך מעטפת ההגנה של נושאות המטוסים, ובכך הכריחו אותן להזניק מטוסי ירוט, דבר שהפריע לפעילות המבצעית האוירית סביב לאניות. עד כדי כך היו גרו עים היחסים בין ארה"ב לבריטניה, שהמפקדים האמריקאיים בשטח דרשו רשות לתקוף את כח המשימה הבריטי.

באותו היום הורשו לראשונה מטוסי חיל האוויר ומטוסי ח"ה הצרפתי שהיו פרוסים בארץ לתקוף את המצרים. מטוסי המיסטר וה-F-84F ביצעו 62 גיחות תקיפה והשמידו בין היתר 38 טנקי T-34. אף מטוס לא הופל אך רבים נפגעו מאש נ"מ ואחד התרסק בנחיתה. מטוסי חיל האוויר שלנו תקפו

בתאריך 31.10.1956, יום לאחר פירסום האולטימטום, החלו הכוחות הבריטיים והצרפתיים במבצע מוסקיטר. המבצע היה אמור להתחיל בשעה 04:45 אך נדחה לצורך ביצוע סדרה של 11 גיחות צילום שבוצעו ע"י ארבעה מטוסי קנברה בריטיים ו-7 מטוסי RF-84F צרפתיים, ושנועדה לעדכן את המפקדים על מצבו של ח"ה המצרי ועל פריסת מטוסי המיג שלו. ח"ה המצרי הזניק מטוסי מיג 15 רבים כדי ליירט את מטוסי הצילום. שניים מהם התגנבו מאחורי מטוס RF-84F צרפתי, החלו לירות עליו, וכשהטייס שם לב לפגזים הנותבים שעפו מסביבו, נטש את משימתו וחזר לבסיסו בקפריסין.

המטוסים הבריטיים והצרפתיים החלו בתקיפת בסיסי האוויר המצריים בערבו של יום. הבסיס הראשון שהיה צריך להיות מותקף היה קהיר מערב, אך ברגע האחרון נודע שישנה שם קבוצת אזרחים אמריקאיים ומטוסים שנועדו לפנותם. לכן פנו מטוסי הגל הראשון שהיו מפציצי הווליאנט של טייסת 148 (שהמריאו ממלטה בשעה 17:20) על עקבותיהם, וטסו ישר אל מטוסי הגל השני שהיו בתהליך ההמראה מלוקה. אחד עשר מפציצי קנברה שהמריאו מקפריסין לתקיפת בסיס קהיר מערב, הופנו לתקיפת בסיס אלמאזה השוכן ליד שדה התעופה קהיר בינלאומי, וכן גם חמישה מפציצי וליאנט ושבעה קנברה שהמריאו ממלטה והופנו לתקיפת שדה כברית. הגל השלישי, שהורכב מ-18 מפציצי קנברה מקפריסין וממלטה, ועוד ארבעה מפציצי ווליאנט ממלטה, היו אמורים לתקוף את שדה אבו סואיר, ועוד שבעה עשר קנברה היו אמורים לתקוף את אינשאס.

מפציצי הקנברה של טייסת 139 הגיעו ראשונים אל מעל שדה אל מאזה בערך בשעה 21:30. קהיר היתה מוארת, והם הטילו פצצות לסימון מטרות ואז הגיעו שבעה מטוסי קנברה מטייסות 10,15,44 ו-139 והטילו 41 פצצות 454 ק"ג על השדה. הטייסים דיווחו על נזק להנגרים ולמטוסי תובלה, אך יותר מאוחר גילו הבריטים שבגלל טעות בניווט הם הפציצו למעשה את שדה קהיר בינלאומי הסמוך. הם לא גרמו שם לנזק ניכר.

לאחר שניטשה התוכנית להפצצת קהיר מערב, ושדה אלמאזה לא הופצץ, הפציצו שבעה מטוסי קנברה את שדה כברית. הם הטילו שם 132 פצצות 454 ק"ג, אך מכיוון שהפציצו מגבה 15,000 מטר במקום מגבה 13,000 מטר שממנו התאמנו להפציץ, ובגלל רוחות חזקות שנשבו במקום, הצלחתם היתה מאד מוגבלת. מטוסי הגל השלישי, שהפציצו את אלמאזה בסביבת חצות, הופרעו ע"י מטוסי מטאור מצריים.

1.11.1956

למחרת, טיסות צילום שנערכו ע"י 2 מטוסי קנברה וע"י כמה מטוסי RF-84F, הראו שהנזק שנגרם לבסיסי האוויר המצריים היה מועט, והמצרים אף הצליחו להוציא גיחה של רביעיית מטוסי מיג 17 שתקפה את חטיבה 202 של צה"ל במעבר המיתלה. טייסי הקנברה הותקפו ע"י מטוסי מיג מצריים וחזרו עם פגיעות.

בשעה 05:00, בעוד מטוסי הצילום מעל שטח מצרים, החלו מטוסי התקיפה הבריטיים והצרפתיים להמריא מקפריסין במטרה להשמיד את מטוסי ח"ה המצרי על הקרקע. רבע שעה מאוחר יותר הוחל בשיגור מטוסי התקיפה הימיים מנושאות המטוסים ששיטו כ-90 ק"מ מצפון לאלכסנדריה. היות והבריטיים והמצרים הטיסו מטוסים דומים, התקבלה החלטה שהמטוסים

במיתלה, ביר גפגפה וביר סלים.

לעבר הים, הפעיל את כסא המפלט ונטש בהצלחה. הגשר הופל לבסוף ע"י פגיעה ישירה של פצצת 1000 ליברות שהוטלה בתקיפה נוספת. בשעות אחר הצהריים תקפו שוב מטוסי סיהוק מ"בולווארק" בכמה גלים את שדה אל מאזה והשמידו שם מטוסי צייפמן, פיורי, מטאור, הרוורד ולנקסטר.

עם הימשכות המבצעים בשטח מצרים איימה ברית המועצות בפעולת גמול נגד בריטניה וצרפת, אז נכנס צבא ארה"ב לכוננות. הפיקוד האסטרטגי של ח"א האמריקאי הכניס לכוננות את כנף ההפצה ה-306 שהיתה פרוסה בשדה בן גוריר שבמרקו, וזאת לאחר ששלח ב-26 לאוקטובר את מפציץ צי כנף הסיור האסטרטגי ה-70 לפריסה בסידיני סלימן שבמרקו, במטרה לבצע טיסות צילום מעל סיני קפריסין ומצרים. מטוסי הקרב מנושאות המטוסים האמריקאיות הפריעו יותר מתמיד לפעילות הימית הצרפתית והבריטית והכריחו שוב ושוב את נושאות המטוסים להזניק מטוסי סיהוק וסי ונוס לירוט. פעולות אלה הביאו לכך שהבריטים החלו להפעיל מטוסי סיור ימיים מסוג שייקלטון מטייסת 37 שהיו פרוסים בלוב ובמלטה כדי להשיג על הפעילות האמריקאית. גם מטוסי הנצ"ל של הצי האמריקאי היו פעילים מאד וחיששו צוללות בריטיות וצרפתיות ליד קפריסין. המתח גאה והגיע לשיאו כשמטוס ישראלי תקף בשעות אחה"צ בטעות משחתת של הצי המלכותי ששטה ליד שארם אל שייך.

2.11.1956

בתחילה סומנה המטרה הראשונה שהיתה תחנת רדיו קהיר ע"י שני מפציצי קנברה מטייסת 18. לאחר מכן היא הופצה מגבה 1000 מטר ע"י 18 מפציצי קנברה מטייסות 61,27 ו-44 שהמריאו מניקוסיה ולוו ב-12 מטוסי F-84F צרפתיים. המטרה הושמדה. מטרות אחרות שהותקפו שוב היו שדות התעופה אל מאזה וקהיר. טייסות הונוס ביצעו 100 גיחות ותקפו את מחנה האקסטפ ליד אלמאזה, שם נתקלו באש נ"מ כבדה. למרות זאת, השמידו שם מאות טנקים וכלי רכב משוריינים אחרים. מטוסי הצי האמריקאי שהמריאו מנושאות המטוסים ראנדולף ניסו למנוע מזוג מטוסי ונוס מלצלוף על שדה כבריית. מטוסי סי ונוס וסיהוק תקפו את שדות התעופה אינשאס, בילבייס, דחלייה, קהיר מערב ואל מאזה שם נפגע מני"מ מטוסי של לויטנט קומנדר וילקוקס מטייסת 893 שנאלץ לבצע נחיתת חירום על נושאת המ"טוסים איגל. כוון שחיל האויר המצרי לא טס, הזניק הצי הבריטי מטוסי תקיפה איטיים יותר כמו הוויברן והצי הצרפתי מטוסי קורסייר. מטוס כזה נפגע מני"מ מעל דחלייה וטייסו סרן נובה חולץ ע"י מסוק. מטוסי קורסייר ואוונג'ר צרפתיים אף הטביעו ספינת סיור מצרית.

4.11.1956

קצב המבצעים של הבריטים והצרפתים לא ירד גם ביום זה, למרות שנו"ט שאות המטוסים הצרפתיות וה"איגל" הבריטית עצרו את הפעילות להצ"טיידות. טיסות סיור הראו שעד ליום זה הושמדו 158 מטוסים מתוך 216 מטוסי ח"א המצרי. מטוסי הקרב והתקיפה מנושאות המטוסים "אלביון" ו-"בולווארק" ביצעו ביום זה לא פחות מ-355 גיחות, לרוב לתקיפת מחנות צבא מצריים וגם להטבעת ספינות סיור של הצי המצרי. באמצע כל הפעילות הזו שטה קבוצת הקרב של נושאות המטוסים האמריקאית "קורל סי" דרך מרכז הכוח הימי הבריטי, בעוד ה"קורל סי" משגרת את מטוסיה! בנס לא היו התנגשויות. מטוסי הונוס תקפו שדות תעופה מצריים והשמידו 5 מיג 15 באבו סואיר, ומטוסי ה-F-84F של ח"א הצרפתי ריקטו תחנות מכ"מ וכן עמדות נ"מ ותותחי חוף בפורט סעיד בשעות אחה"צ.

היות והמצב בסיני התייצב, ביקש מפקד כח המשלוח הצרפתי בישראל רשות לתקוף את בסיס ח"א המצרי לוקסור שם רוכזו מפציצי איל-28.

הרשות ניתנה. בשעה 6 בבוקר המריא מבנה בן 13 מטוסי F-84F משדה התעופה לוד שאותו הוביל קומנדר פרסבאל, מפקד כח המשלוח הצרפתי, לעבר לוקסור. שוב נתפסו המצרים בהפתעה ומטוסי התקיפה גרמו לנזק רב. כחמש שעות אח"כ חזר מבנה נוסף לשדה ועימו מטוס סיור RF-84F של טייסת ER.4/33. בסך הכל הושמדו בלוקסור 17 מטוסים וביניהם לפחות 10 מפציצי איל-28. המצרים הבריחו את אחרוני המפציצים שלהם לגידה שבסעודיה.

בעוד הצרפתים מכים את לוקסור, תקפו חמישה מטוסי מוסטנג של חיל האויר את שארם אל שייך בפצצות נפלים ואז הורה המושל המצרי לפנות את המקום. כל חיילי הצבא המצרי שהיו במקום נכנעו בבוקר שלמחרת לחיילי צה"ל. מבצע סיני הסתיים.

בשעות הלילה מטוסי קנברה ווליאנט תקפו תחנות מכ"מ ומטרות אחרות הרחק מאיזורי הנחיתה המיועדים כדי לבלבל את המצרים. 19 מפציצים תקפו עמדות תותחים ליד ליד אל-עגיאמי ו-22 אחרים הפציצו שוב את מחנה האקסטפ. מטוסי שייקלטון ומטאור ביצעו פיטרולים מעל הים בין מצרים ומלטה.

בשעות הלילה, קבעו מעריכי המודיעין של בריטניה וצרפת בהתבסס על תצלומי אויר, שהמצרים נערכים להגן על פורט סעיד. בנוסף, צי הפלישה שהתקדם מכיוון מלטה התקרב קרוב יותר לפורט סעיד, וגם בגלל מזג האויר, הוחלט להקדים ביום אחד את תכנית ההצנחה להשתלטות על פורט סעיד ולבצעה בבוקר ה-5 לנובמבר.

5.11.1956

בשעה 04:15, המריא צי של 18 מטוסי ואלטה ו-14 מטוסי האסטינגס מטייסות 70, 84 ו-99 מניקוסיה עם 780 צנחנים מהגדוד ה-3 של רגימנט הצנחנים הבריטי ה-16 בפיקודו של לויטננט קולונל פול קרוק. הם הונחחו במספר גלים באיזור גשר אל גימיל במטרה לתפוס ראש גשר יבשתי בשדה התעופה אל גימיל כהכנה לתקיפת פורט סעיד. מטוסי האנטר ביצעו גיחות פטרול מעל שדות התעופה המצריים ומטוסי ונוס ריקטו אותם זמן קצר לפני ההתקפה. הצנחנים נחתו באיזורי ההצנחה שסומנו בעזרת פצצות עשן 1000 ליברות שהוטלו זמן קצר קודם לכן ע"י מטוסי קנברה של טייסות 18 ו-139. ההשתלטות על שדה גימיל הסתיימה בשעה 09:00 ואז החלו לנחות במקום מסוקי הווירלווינד מנושאות המטוסים "איגל" שהטיסו אספקה ותחמושת ופינו פצועים. בינתיים החל הצבא המצרי לזרום למקום. מטוסי

בשעות הלילה, תקפו מפציצי וליאנט וקנברה את הבסיסים קהיר מערב, קספרית, פאיד ולוקסור, שם הושמדו ארבעה מפציצי IL-28 וכן הופצצו המסלולים. לאחר גל הפצצה זה, צילמו מטוסי קנברה של טייסת 13 של ח"א המלכותי את הנזקים.

תוצאות התקיפות של ה-31 לאוקטובר וה-1 בנובמבר שיכנעו את מפקד הכוח הבריטי שחיל האויר המצרי נוטרל וש אפשר להתחיל בשלב השני של המבצע שתוכנן להשמיד את בסיסי הצבא המצרי, את מערכת האספקה שלו ולפגוע במוראל של האוכלוסיה האזרחית.

ביום זה כבש צה"ל את אום כתף כשהוא מסתייע בסיוע אוירי של מטוסי מוסטנג, וכן נע דרומה לכיבוש שארם אל שייך. מטוס המיסטר של סרן בני פלד ז"ל הופל ע"י אש נ"מ מצרית מעל שארם והוא נטש (נטישה ראשונה בארץ ממיסטר. ונטישה ראשונה עם כסא מפלט) וחולץ ע"י מטוס פיפר בפעולת חילוץ אמיצה ונועזת. מטוסי דקוטה של טייסת 103 הצניחו צנח"נים בא-טור שכבשו את המקום והכשירו מנחת בו נחתו מטוסי תובלה של ח"א.

3.11.1956

הופצץ שוב שדה לוקסור ע"י 22 מטוסי קנברה שהמריאו מניקוסיה. שני גלי תקיפה נוספים של מטוסי קנברה ווליאנט הפציצו שוב את מחנה האקסטפ, ועוד 20 מטוסי קנברה מטייסות 44,10 ו-15 מלוויים במטוסי האנטר מטי"ס 1 הפציצו את תחנות הרכבת בנאפשיה ואיסמעיליה וכן מחנות צבא באל מאזה. חיל האויר המצרי הוציא גיחות מעטות בלבד. מטוסי ונוס של טייסת 8 של ח"א המלכותי "תפסו" בפאיד שני מטאורים מצריים בזמן תדלוק והשמידו אותם, בכברית הושמד מטוס מיג 15 של חיל האויר המצרי ע"י טייסי טייסת 6. רביעיית מטוסי ונוס אחרים מאותה טייסת נכנסו למארב נ"מ מצרי כשטסו בגובה נמוך ליד קנטרה. הם שברו חדות כדי להתחמק אך מטוסו של סגן שילאן פגע במים והתרסק.

ובים, נושאת המטוסים "אלביון" היתה צריכה להפסיק את הפעילות האוירית כדי להצטייד לקראת הסיוע לפלישה, ושתי האחרות היו צריכות להגביר את קצב הטיסות ע"מ לפצות על חסרונה. בינתיים גילו מטוסי הג'רומן אוונג'ר מטייסת 9F של הצי הצרפתי שתי צוללות אמריקאיות באמצע הכוח הימי הצרפתי, תקפו אותן והכריחו אותן לצוף. לבסוף הגיעה הוראה לנושאת המטוסים "איגל" להוציא גיחות תקיפה לעבר גשר גימיל שהיה הציר הראשי המוביל מפורט סעיד לדלתא של הנילוס. לתקיפה זו המריאו מטוסי סי ונוס ו-וווברן, תקפו את הגשר אך החטיאו. באותו זמן תקפו שמונה מטוסי סיהוק מ"בולווארק" את אל-מאזה, השמידו שם מטוס תו"בלה מדגם C-46, מטוס מטאור ומטוס אימון מדגם הרוורד. עשרים מטוסי סי קורסייר דגם F4U-7 של טייסות 14F ו-15F של הצי הצרפתי מנושאות המטוסים "ארומנש" ו-"להפאייט" תקפו גם הם את שדה אל מאזה. סגן אנטואן לאנסרונן הבחין בזמן התקיפה בזוג מטוסי מטאור מצריים ממריאים, ובעוד חבריו למבנה מתחילים בתמרוני התחמקות הוא התארגן לר"דיפה אחרי המטאורים. לבסוף לאנסרונן ומטוסו (BuAer 133711) נעלמו בזמן הקרב ונראה שנפגע מני"מ והופל. סגן קלוד נווה התרסק על הסיפון בזמן הנחיתה, הוא ניצל אך מטוסו (BuAer 133728) שעדיין היתה פצצה תלוייה על כנפו אבד, בנוסף ניזוק גם מטוסו של סג"מ קארמן והוא בקושי הגיע לנחיתה על ה"לאפאייט".

בזמן תקיפות נוספות על גשר גימיל שבוצעו ע"י מטוסי וויברן מטייסת 830, נפגע מטוסו של סגן מקארתי מירי של מטוס מיג 17 מצרי שהוטס בידי מדרוך סובייטי בשם סרגיי אנטוליביץ' סינקוב. מקארתי הפנה את מטוסו

ונוסם שהמריאו מאקרוטירי תקפו את טורי הצבא המצרי ומפציצי קנברה תקפו את מחנה האקסטפ. לפחות שלושה מטוסים נפגעו מנ"מ אך הצליחו לחזור לבסיסם.

בשעות הבוקר נשלחו שני מטוסי אוונגיר מטייסת 9F לתקוף אניות מצריות ליד נמל פורט סעיד אך חזרו לבסיסם לאחר מעבר הפצצה וצלפה אחד בגלל אש הנ"מ החזקה, והופעת שני מטוסי קרב סילוניים מדגם "פירוי" של הצי האמריקאי.

בשעה 13:00 הקיף הצבא המצרי את שדה אל ג'מיל, אך סיוע אוירי הביא למקום 100 צנחנים נוספים וגייפי תול"ר. מטוסי הקורסייר הצרפתיים תקפו טנקים מצריים ורכב משוריין שהתקרבו לשדה אל ג'מיל ומטוסים ימיים אחרים תקפו את שדה אל מאזה שם ניצפו מטוסי קרב. מטוסי הצי הצרפתי תקפו עמדות נ"מ שהוצבו על גג בית חולים. הם טסו בגובה נמוך ביותר ופתחו באש ברגע האחרון כדי לא לפגוע באזרחים. מטוס הוויברן של סרן ווליינג מהצי הבריטי נפגע בזמן תקיפה על בסיס משמר החופים המ"צרי. הטייס נטש בהצלחה וחולץ ע"י מסוק ווירלווינד מנושאת המטוסים "איגל".

הצנחנים הבריטיים פרצו מתוך ראש הגשר, ובלחימה קשה ותוך הסבת אבידות כבדות לצבא המצרי איבטחו את סביבות שדה התעופה. בשעות אחה"צ המצב היה בטוח מספיק להנחתת מטוסי דקוטה צרפתיים. המפקד המצרי של פורט סעיד כבר שקל כניעה כשרדיו קהיר בישר על פרוץ מלחמת עולם שלישית ושבריה"מ באה לעזרת מצרים.

מטוסי הקנברה סימנו גם איזורי הצנחה גם ל-24 מטוסי הנוראטלס מטי"ח סות ET.1/31 ו-ET3.61 שהמריאו בבוקר מאקרוטירי מלוויס בידי מטוסי סי F-84F והצניחו באותו זמן את הצנחנים הצרפתיים שהיו מהרגימנט הקולוניאלי השני של חטיבת הצנחנים המוסטת ה-10 בפיקוד קולונל פייר שאטו-ז'ובר ליד גשר מסילת הברזל שבאיזור רסאוה מדרום מזרח לפורט סעיד. הם כבשו את איזור הגשר ואיבטחו אותו ואז הופיעו מטוסי הקורסייר מטייסות 14F ו-15F ותקפו שריון מצרי שהיה באיזור. מטוסי F-84F תקפו שני מיכלי דלק ענקיים בפורט סעיד ועמודי העשן השחור מילאו את השמים. בשעות אחה"צ הוצנחו עוד 522 צנחנים צרפתיים ליד פורט סעיד בחיפוי אוירי של מטוסי הקורסייר.

באותה עת התקלקל המעוט בנושאת המטוסים "להפאייט" אך למרות זאת הוזנקו יותר מ-40 מטוסים. חמשת המטוסים האחרונים נחתו על האניה לאחר שקיעת השמש למרות שטייסייהם לא הוכשרו לנחיתות לילה על נו"שאת מטוסים.

זמן קצר לאחר השקיעה תקפו מטוסי ונוסם מטייסת 249 של ח"א המלכותי עמדות ארטילריה בפורט סעיד ובאותו הזמן טס באיזור מטוס מיג 15 מצרי בודד שניסה לתקוף באיזור גשר אל ג'מיל. קצין טיס באד ניסה לתקוף את המיג אך זה ברח תוך שהוא מנצל את מהירותו העדיפה.

6.11.1956

תוך כדי הרעשה מהים, הוחל בתוכנית "טלסקופ". הנחתים הבריטיים מה"חטיבות ה-40 וה-42 של חיל הנחתים המלכותי וגדוד הצנחנים ה-2 נחתו מהים ללא נפגעים, הנחתים הצרפתיים נחתו בפורט פואד. באותו הזמן נחתו חטיבת הנחתים המלכותית ה-45 הובלו לאיזור ע"י מסוקים והונח"תו ליד איצטדיון הכדורגל בפורט סעיד, אך מיד הוקפו ע"י המצרים ופוננו משם ע"י המסוקים שגם נפגעו מהאש המצרית. הנחתות בוצעו ע"י מסוקים גם במקומות אחרים בעיר ובתוך 1.5 שעות הנחיתו 6 מסוקי סיקמור ו-6 מסוקי ווירלווינד מיחידת המסוקים המשותפת מהאוויה "אושן" ועוד שבעה מסוקי ווירלווינד ימיים מטייסת 845 מהאניה "תיסאוס" 417 חיל"לים ו-20 טון ציוד ופינו פצועים. מסוק ווירלווינד אחד נחת בים מחוסר דלק כשהעביר פצועים מה"איגל" ל"תיסאוס" ומסוק סיקמור מכוח המסוקים המשותף נחת נחיתה כבדה על ה"אושן" וניזוק. מאוחר יותר הנחיתו מסוקי הווירלווינד כוח סיור מכנף 215 בשדה התעופה אל ג'מיל, שם היה עליהם לפתוח את השדה. לאחר מכן הם העבירו את אבטחת השדה לכוח מרגימנט ח"א המלכותי. מטוסי הצי המלכותי תקפו בסערת הקרב כוחות ידידותיים וגרמו לאבידות. באותו יום כל מטוסי הדקוטה הצרפתיים והוולטה הברי

טיים ביצעו טיסות תובלה ללא הפסקה מקפריסין לשדה ג'מיל. ההתנגדות המצרית נחלשה ולא היה צורך עוד בסיוע אוירי אך מטוסי הוו"נוסם וה-F-84F ביצעו עוד כמה גיחות תקיפה באיזור איסמעיליה. מטוסי הצי, לעומת זאת, היו עסוקים מאד ועד השעה 10:00 ביצעו לא פחות מ-70 גיחות תקיפה לסייע לצנחנים ולטנקים שנעו דרומה. בתוך כדי כך נרשם החילוץ הקרבי הראשון למסוק בריטי כשמסוק ווירלווינד חילץ את טייס הסיקהוק סגן סטיוארט-ג'רויס מטייסת 800 שנטש את מטוסו הפגוע מעל לים. זמן קצר אח"כ הופל מטוס הסיקהוק של סגן מילס מטייסת 897 מעל לכביש בין פורט סעיד לאיסמעיליה. הוא נחת בשטח אויב אך חולץ בשלום ע"י מסוק ווירלווינד.

בשעות אחה"צ המוקדמות נתקלו כוחות חטיבת הקומנדו ה-40 בהתנגדות מצרית עזה מדרום לפורט סעיד. מטוסי סיקהוק ביצעו סדרה של תקיפות והכוח המשיך בדרכו.

סיום המבצע

הכוחות הצרפתיים והבריטיים כבשו את כל איזור התעלה, אך הלחץ הבין לאומי הלך והכביד, בעקבות הכנסת ח"א האמריקאי לכוננות מחשש להתערבות סובייטית, הודיע ראש ממשלת בריטניה סר אנתוני אידן ב-6 לנובמבר שבעקבות קיום הפסקת האש בין צבאות מצרים וישראל והסכמת ממשלת מצרים להצבת כוחות או"ם בתחומה לאבטחת התעלה, יורו ממשלות בריטניה וצרפת על הפסקת אש בחצות היום. הכוחות נעצרו באיזור קנטרה ושם גם נפגע מטוס סיהוק. הוא הצליח לנחות על נושאת המטוסים אך היה כה פגוע, שהיה צורך להוציאו משירות. כן הוצאו משירות שני מסוקי וויר"ל ווינד שנפגעו קשות.

לאחר הפסקת האש, המשיכו ארה"ב וברייה"מ להפעיל לחץ על צרפת וב"ריטניה. חיילי האו"ם התחילו להגיע למצרים ב-14 לנובמבר ואחרון חיילי בריטניה וצרפת עזב את אדמת מצרים ב-23 לדצמבר 1956. ארצות הברית, שנפגעה מאי שיתופה בתכנית הצרפתית-בריטית-ישראלית לתפיסת התע"לה, ומזה שישראל לא הודיעה לה על כוונתה לצאת למלחמה והתעלמה מאזהרותיה, חברה לברית המועצות במטרה ללחוץ על ישראל לסגת מסיני ואיימה להפסיק את תמיכתה הכספית באו"ם אם זה לא יגרום לישראל לסגת. לבסוף, לאחר שנשיא ארה"ב נתן הבטחה לראש ממשלת ישראל דוד בן גוריון שארה"ב תעשה הכל שישמר חופש השיט במפרץ אילת, נסוג צה"ל מסיני.

סיכומים

מטוסי חיל האויר הישראלי ביצעו מתחילת מבצע סיני עד סיום מבצע מוס"ק יותר מ-2320 גיחות, מתוכן 171 ע"י מטוסי מיסטר, 125 ע"י אורגן, 116 ע"י מטאור, 254 ע"י מוסטנג, 141 ע"י מוסקיטו, 82 ע"י הרוורד, 33 ע"י B-17 802 ע"י מטוסי פיפר, 233 ע"י סטירמן, 308 גיחות ע"י דקוטה, ו-55 ע"י נורד. חיל האויר השמיד ארבעה מטוסי ומפייר, שלושה מטוסי מיג 15 ומ"טוס תובלה מדגם איל-14 וכן 22 טנקים, 17 כלים משוריינים וכ-260 כלים אחרים. מטוסי הקרב הצרפתיים שהיו מוצבים בישראל ביצעו כ-260 גיחות שבוצעו ב-343 ש"ט בחלוקה הבאה: טייסת 200 (F-84F) מלוד ביצעה 93 גיחות, טייסות 200, 201 (מיסטר) ביצעו 167 גיחות. שני מטוסי F-84F אבדו בתאונות.

הצבא המצרי איבד כ-1650 חיילים ועוד 4900 פצועים בקרבות בסיני, וכן כ-400 טנקים ורק"מ אחר. ח"א המצרי ביצע כ-200 גיחות קרביות אך ה"שמד כמעט לחלוטין וכן הושמדו כל שדות התעופה שלו באיזור התעלה. אבודותיו במטוסים היו 104 מיג 15, 26 מיג 17, 30 איל 28, 11 וומפייר, 11 מטאור ו-63 מטוסים אחרים ועוד 50 מטוסים ניזוקו בצורה קשה ונוספים בצורה קלה.

הכוחות האויריים הבריטיים והצרפתיים ביצעו כ-5000 גיחות קרב. 23 טיי"סים וחיילים בריטיים נהרגו. הופל להם מטוס קנברה (מעל סוריה), ארבעה סיהוק, סי ונוס אחד, שני וויברן ושני מסוקי ווירלווינד ועוד כ-50 מטוסים נפגעו בצורה זו או אחרת. לצרפתים נהרגו 10 איש, הם איבדו שני מטוסי קורסייר, שני F-84F, ורבים נפגעו.

